

Asia: Valtioneuvoston selvitys: E-kirje - Ennakkovaikuttaminen tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen (2028–)

Viite: E 31/2024 vp

Unifin lausunto ennakkovaikuttamisesta tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi kiittää mahdollisuudesta lausua ja olla kuultavana eduskunnan sivistysvaliokunnassa.

Unifi pitää Suomen kantaa rahoituskehymksen kokonaistasosta perusteltuna. Unifi pitää hyvänä, että Suomi kannattaa tulevan rahoituskehymstä tarkastelua kokonaisuutena ja on valmis ajamaan lisäpanostuksia EU:n budjetin kautta tärkeäksi katsomiinsa kohteisiin. **EU:n kilpailukyymn parantamiseksi EU:n monivuotista rahoituskehymstä on modernisoitava ja sen painopistettä on siirrettävä osaamista ja kestäväää kasvua tukeviin toimiin, kuten tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelmaan ja koulutuksen Erasmus+ -ohjelmaan.** Unifi tukee vahvasti Suomen kantaa kohdistaa rahoitusta vahvemmin Euroopan strategisen kilpailukyymn vahvistamiseen sekä prioriteettia kasvattaa avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun pohjautuvan tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen osuutta nykyisestä.

Unifi korostaa seuraavia näkökulmia koulutuksen ja tutkimuksen kannalta:

Kilpailukyky

Eurooppa menestyy vain korkealla osaamisella. Unifi katsoo, että sen sijaan, että EU:n strategista kilpailukykyä tukevia ohjelmia pyrittäisiin yhdistämään yhdeksi laajaksi kokonaisuudeksi, kilpailukyymn kannalta on olennaista, että näitä ohjelmia muokataan TKI-painotteisemmaksi ja ohjelmien rahoituksen laatukriteerejä vahvistetaan yhtenäisemmäksi. Suomi menestyy hyvin ja on maksuosuuteensa suhteutettuna nettosaajana Horisontti Eurooppa-puiteohjelmassa. Yhdistämisen sijaan on tärkeää varmistaa, että tulevan puiteohjelma rahoitus kohdistuu täysmääräisesti T&K-toimiin sekä suojata se siirroilta eri ohjelmaosioihin ja uusiin prioriteetteihin. **Unifi tukee vahvasti Suomen näkemystä kasvattaa tutkimus-, kehitys-, ja innovaatorahoituksen osuutta kehymksessä ja turvata riittävät panostukset Erasmus+:n kaltaisiin ohjelmiin.** Nämä rahoitukset on tärkeää säilyttää jatkossakin avustusmuotoisena.

Unifi suhtautuu varauksella Suomen kantaan painottaa laajasti kaksikäyttötarkoituksiin kohdistuvaa TKI-rahoitusta rahoituskehymksessä. Vaihtoehtoiset mallit ja niiden vaikutukset rahoituksen tarpeelle ja toteutukselle tulee arvioida tarkasti. **Kaksikäyttötarkoitukseen kohdistuvan rahoituksen tulee vahvistaa synergioita, mutta ei lisätä entisestään rahoitusohjelmien sirpaloituneisuutta tai rajoittaa tarpeettomasti tieteen ja tutkimuksen vapautta tai kansainvälistä yhteistyötä.**

Puolustus

Unifi pitää hyvänä, että puolustustutkimus- ja kehittämistoimille lisätään rahoitusta sille korvamerkityssä ohjelmassa nykyisen Euroopan puolustusrahaston tai sitä vastaavan järjestelyn tapaan. Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ja puolustusrahaston synergioita on tärkeä vahvistaa, mutta johtuen siviili- ja puolustustutkimuksen erilaisista tavoitteista niille tulee olla oma erillinen osuutensa kehyksessä.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf

Ilkka Niemelä
puheenjohtaja

Heikki Holopainen
toiminnanjohtaja